

ILGTSPĒJĪGA LAUKSAIMNIECĪBA LATVIJĀ

Kampaņu īsteno **Latvijas Permakultūras biedrība** [permakultura.lv](https://www.permakultura.lv) www.permakultura.lv

#Dzīvāzeme – kampaņa ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai Latvijā

Pasaules Bišu dienā, ko atzīmē 20. maijā, Latvijas Permakultūras biedrība uzsāk kampaņu #Dzīvāzeme.

Mūsu veselība un tādējādi arī nākotne ir atkarīga no tīra ūdens un gaisa, un dzīvas augsnes, kas brīva no pesticīdiem. No šiem faktoriem ir atkarīga arī nākotnes pārtikas ražošanas sistēma un lauksaimniecība kopumā. Bites un citi apputeksnētāji, kas visā pasaulē cieš no pesticīdu izmantošanas, ir šī ekoloģiskā veseluma neatņemama sastāvdaļa un simbols pārmaiņām, kuru priekšā ir Latvijas un Eiropas lauksaimniecība. Tādēļ Pasaules Bišu dienā politikas veidotājiem, lauksaimniekiem un iedzīvotājiem ar kampaņas #Dzīvāzeme palīdzību atgādinām, ka pesticīdu lietošanas nozīmīga samazināšana un visbeidzot pārtraukšana ir iedarbīgākais veids, kā atjaunot līdzsvaru bioloģiskās daudzveidības un pārtikas ražošanas attiecībās.

PESTICĪDI ĀRPUS INDUSTRIĀLAJIEM LAUKIEM Pašlaik lauksaimniecība Latvijā vienlaikus attīstās un dzen sevi strupceļā. Apstrādājamo zemes hektāru kļūst vairāk, graudaudzētāji piedzīvo rekordražas, pavasaros krāšņi zied rapša monolauki. Taču pieaug arī dabai un cilvēku veselībai bīstamo vielu izmantošana lauksaimniecībā. Nokultās ražas apjomi un zemnieku peļņa pieaug, bet tam ir sekas – šauri ekonomiskie panākumi tiek kalti uz ekosistēmu rēķina.

Un cieš ne tikai daba. Daudzviet laukos dzīves vide kļuvusi bīstama arī cilvēkiem – dzīvojamo māju, skolu, apdzīvotu vietu tiešā tuvumā esošajos laukos zemnieki lieto ķīmiskos pesticīdus, un likumdošana neparedz, ka viņiem par savām darbībām būtu vismaz jābrīdina apkārtējie. Par šo vielu pirmajiem upuriem, bieži pašiem to pat nenojaušot, kļūst laukos dzīvojošie, kuri saskaras ar tā saucamo pesticīdu *driftu*. Kaitīgās vielas vēja un citu apstākļu ietekmē nokļūst ārpus zemnieku laukiem – arī cilvēku pagalmos, mitekļos un organismos. Lai gan Ministru kabineta noteikumi jau patlaban pieprasa, ka indīgās vielas nedrīkst noplūst ārpus lauka, praksē to ievērot ir faktiski neiespējami. Vēlamies ar kampaņas palīdzību panākt ne tikai to, lai laukos dzīvojošie apzinātos pesticīdu pārneses radīto apdraudējumu veselībai un videi, bet arī gūtu atbalstu valsts institūcijās, kam jārod reāls risinājums pesticīdu ietekmes un lietošanas samazinājumam.

KILOGRAMS PESTICĪDU KATRAM LATVIJAS IEDZĪVOTĀJAM Kampaņas #Dzīvāzeme mērķis ir vērst uzmanību uz to, ka Latvijas dabā ik gadu nonāk aptuveni 1,5 miljoni kilogramu dažādu pesticīdu aktīvo vielu, sākot no toksiskām nezāļu indēm un beidzot ar augšanas stimulatoriem, ko visā valsts teritorijā izmanto lauksaimnieki. Tātad – aptuveni kilograma pesticīdu aktīvo vielu uz katru iedzīvotāju! Izņēmums ir bioloģiski sertificētās lauku saimniecības, kurās ķīmisko pesticīdu izmantošana ir aizliegta.

Sabiedrības integrācijas fonds

Pasākumu "Latvijas Permakultūras biedrības darbības atbalsts ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai Latvijā" finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

ILGTSPĒJĪGA LAUKSAIMNIECĪBA LATVIJĀ

Kampaņu īsteno **Latvijas Permakultūras biedrība** [permakultura.lv](https://www.permakultura.lv) www.permakultura.lv

Latvijā gadu no gada dabai un cilvēkiem bīstamo vielu lietošana pieaug, atstājot augsnē un cilvēku organismos nevēlamu un toksisku vielu kokteili. Tomēr pesticīdu lietošana nav tikai laukos dzīvojošo problēma, jo tā ietekmē visus Latvijas iedzīvotājus, kas patērē pārtiku, kuras ražošanā izmantotas šīs vielas. Visticamāk, veselībai drošu koncentrāciju pesticīdiem nemaz nav iespējams noteikt. Tomēr spēcīgā agroķīmijas lobija iespaidā pasaulē pesticīdu lietošana un pārtikas ražošana kļuvusi par vienu veselumu, nemeklējot vai pat noliedzot citas lauksaimniecības metodes.

AICINĀSIM STRĀDĀT SABIEDRĪBAS INTERESĒS Latvijas Permakultūras biedrība, uzsākot kampaņu **#DzīvāZeme**, vēlas veicināt ilgtspējīgas lauksaimniecības praksi, mudinot politikus, ierēdņus un amatpersonas strādāt sabiedrības interesēs un nepakļauties industriālās lauksaimniecības un saistīto nozaru lobijam, kā arī mudinot lauksaimniekus izvēlēties dabai un cilvēkam draudzīgākus saimniekošanas veidus. Savukārt iedzīvotājus informēsim par pesticīdu nesto postu un apdraudējumu, kā arī aicināsim iestāties par savām tiesībām uz **#DzīvuZemi**.

Zinātnieki gadu no gada pārskata atļautās vielas un pieļaujamās normas, un tas, kas bija atļauts vakar, jau rīt var tikt atzīts par apdraudējumu videi un veselībai. Tāpēc apgalvojumi, ka normas ir drošas un pesticīdu izmantošana tiek kontrolēta, nav ilgtspējīgi. Gluži tāpat kā lauksaimniecības sistēma, kas pēc inerces balstās uz pesticīdu izmantošanu, nevis domā par to, kā tos pakāpeniski samazināt un, pielietojot dabai draudzīgākas lauksaimniecības metodes, pavisam atteikties no tā dēvēto augu aizsardzības līdzekļu lietošanas nākotnē.

KONTEKSTS 20. maijs šogad ir ne tikai Pasaules Bišu diena, bet arī diena, kad Eiropas Komisija prezentē stratēģiju No lauka galdā (*Farm to Fork*) un jauno ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju. Abu dokumentu mērķis ir vadīt bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu Eiropā, vienlaikus turpinot ražot pārtiku, taču – dabai un vietējām sabiedrībām draudzīgākā veidā. Noteikt obligātu pesticīdu lietošanas samazinājumu ir lielākais izaicinājums, uzsākot Eiropas Zaļo kursu (*European Green Deal*).

Informāciju sagatavoja Raivis Bahšteins, kampaņas #DzīvāZeme komunikācijas vadītājs
Tālr. 29495001, e-pasts raivis.bahsteins@gmail.com

Plašāka informācija – Ilze Mežniece, projekta “Latvijas Permakultūras biedrības darbības atbalsts ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai Latvijā” vadītāja
Tālr. 26358845, e-pasts permakultura.lv@gmail.com

Sabiedrības integrācijas fonds

Pasākumu “Latvijas Permakultūras biedrības darbības atbalsts ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai Latvijā” finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.